

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Engellilerin haklarının korunması, geliştirilmesi ve hakların etkin şekilde kullanılması için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması, engellilerin mağduriyetin arttıran yasal değişikliklerin geri çekilmesi, engellilerin eğitim, sağlık, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlardaki sorunlarının tespit edilerek bütüncül ve etkili çözümler üretilmesi amacı ile Anayasanın 98. ve İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Ayten KORDU

Tunceli Milletvekili

Engellilerin ekonomik, sosyal ve kültürel hayata katılımları ülkelerin gelişmişlik düzeyini göstermektedir. Dünyanın pek çok ülkesinde engellilerin yaşadığı sorunların çözümü için hükümetler ciddi kaynak ayırmakta ve etkin politikalar üretmektedir.

Türkiye’de engelli yurttaş sayısı 10 milyon civarındadır ve aileleri ile birlikte toplumun en az üçte birinin engellilik politikalarından etkilendiği bilinmektedir. Engellilerin yaşama hakları, başta Anayasa olmak üzere çeşitli yasalar ve uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınmıştır. Ancak yasalara rağmen, engellilerin yaşadığı sorunlar artarak devam etmektedir.

Engellilere yönelik kamusal hizmetlerin yetersizliği ve toplumda maalesef yaygın olan ötekileştirme ve ayrımcılık dili, engellilerin kapalı mekanlarda hapis kalmasına, imkân ve potansiyellerini gerçekleştirememesine yol açmaktadır. Milyonlarca engelli için, engellerin salt fiziksel olmadığı bilinmelidir. Toplumsal yaşamın içindeki günlük dilden mevzuata, sanattan medyaya varana kadar engellilere yönelik ayrımcılık, eşitsizlik ve ötekileştirme söylemi her gün yeniden inşa edilmekte ve bunun önüne geçmek için gerekli politikalar yaşama geçirilmemektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 50. maddesine göre; kimse, yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz. Bu anlamda bedeni ve ruhi yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar. Bu unsurlar sosyal devlet anlayışının gereklerinden biridir.

Engelli bireylere yönelik çalışma hakkı yasalarca da korunmaktadır. “4857 sayılı İş Kanunu’nun 30 uncu Maddesi kapsamında; “İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde üç engelli; kamu işyerlerinde ise yüzde dört engelli bireyi meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler.”

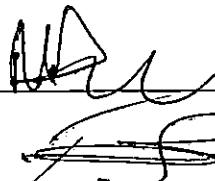
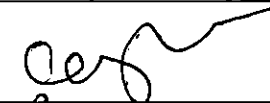
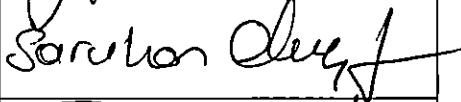
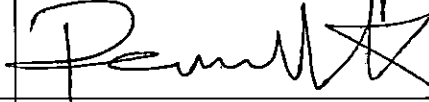
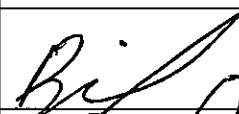
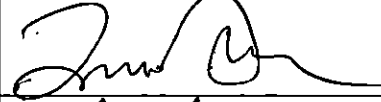
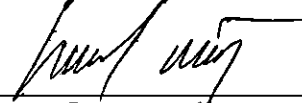
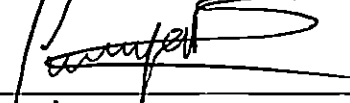
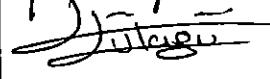
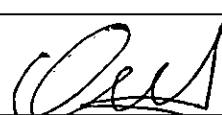
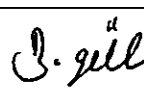
Sosyal devlet olma ilkesinin gereği olarak, toplumdaki her bireyle eşit haklara sahip olması gereken engelli yurttaşların bu haklarını korumak ve geliştirmek temel devlet sorumluluğudur. Fakat Türkiye’de engellilerin hayata tutunmaları ve üretmeleri için bedenlerinin dışında birçok engel bulunmaktadır

Öte yandan Geçtiğimiz günlerde genel kurula getirilerek Engelli kurumların her türlü itirazına rağmen geçen torba yasadaki değişikliklerle, engelli bireylerin yaş beklemeden emekli olabilme hakkını ortadan kaldırarak, yalnızca SGK Sağlık Kurulu’nun maluliyet tespitiyle emeklilik hakkı tanınması sağlanmıştır. Yani, engelli olma durumuyla değil, malul olma durumuyla emeklilik hakkı verilmesi, yıllarca çalışarak prim ödeyen ve hak kazanan engelli yurttaşlar için büyük bir haksızlığa sebep olmuştur. Engelliler bu yasal değişikliklerle beraber daha çok çalışıp daha çok prim ödeyip daha az maaşlarla emekli edilecektir.

Birçok ülkede benzeri bulunmayan ÖTV oranları nedeniyle tüm yurttaşlar gibi engelliler de taşıt almakta güçlük çekmektedir. Bu ÖTV oranlarının genel olarak düşürülmesi gerekirken, iktidar tam tersi bir şekilde engelleri de kapsayacak bir şekilde genişletilmiştir. Birçok engellinin erişilebilirlik haklarının tek aracı olan taşıtlara erişimin maddi engellerle kısıtlanması, sağlamcı ideolojinin izolasyoncu ve ayrımcı siyasetinin bir sonucudur. Bu yasanın tartışıldığı gündemde başta sosyal medya olmak üzere birçok yerde sağlamcı ideolojinin yansımaları olarak engellileri yük olarak gören ve haksız ithamlarda bulunulmasına sebep olan bir iklim yaratılmıştır.

Bu yasa değişikliklerinin getirdiği mağduriyetler bir an önce giderilmeli ve engelli bireylerin çalışma hakkının yanında, engellilerin bağımsız yaşam koşullarını oluşturmak için eşitleyici mekanizmaların artırılması, asistanlık hizmetleri gibi destekleyici ve özgürleştirici yöntemlerin hayata geçirilmesi, eğitim ve sağlık hizmetinin kolaylaştırılması da yasalarla korunmalı ve geliştirilmelidir. Engellilerin, uluslararası standartlarda ve insan haklarına uygun şekilde yaşamaları, temel haklardan eşit olarak yararlanabilmeleri için, son yasal değişikliklerin yarattığı mağduriyetler giderilmeli, fiziksel koşullar düzenlenmeli ve yeterli istihdam alanını yaratılmalıdır.

Sonuç olarak engellilerin yaşam koşulları, engellilerin çalışma yaşamında yaşadığı sorunlar ve engellilerin eğitim ve sağlık durumlarının araştırılarak, engellilerin sahip oldukları zor koşulları insani standartlara kavuşturabilmek, engellilerin mağduriyetin arttıran yasal değişikliklerin demokratik katılıma açık ve hayatlarını kolaylaştırıcı şekilde revize edilmesi için hangi çalışmaların yapılması gerektiği, nerelerde eksikliğin olduğu ortaya çıkarılması ve çözüm önerilerinin tespit edilmesi amacıyla meclis bünyesinde bir araştırma komisyonu kurulması elzemdir.

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUĞÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	